

Άρειος Πάγος 630/1976, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 25/77 σελ. 16

Περίληψη: Εργάτης-τραυματισμός εργάτου, εξ αυτοκινητικού ατυχήματος κατά μετάβαση πεζή εις τόπον εργασίας. - θεωρείται "εργατικόν ατύχημα" ασχέτως διατάξεων ν. ΓΝ'/1912. - ευθύνη. - επιδίκασις αποζημιώσεως αμετακλήτως συμφώνως προς τας διατάξεις του αστικού δικαίου κατά προσώπου μη όντος εργοδότη (Δημοσίου). - δεν αποτελεί κώλυμα προς άσκηση της κατά εργοδότη αγωγής εκ του ν. 551. - έννοια άρθρ. 16 αυτού. - παθών αυτοκινητιστής ησφαλισμένος διά την περίπτωσιν εργατικού ατυχήματος παρά τω Τ.Σ.Α. και μόνον διά περίπτωσιν κλάδου ασθενείας παρά τω Ι.Κ.Α. - δεν χωρεί απαλλαγή του εργοδότη κατ' άρθρ. 60 § 3 ν. 1846/1951.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. Σ. ΓΑΓΓΑΣ αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ. Π. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Ασπρογέρακας-Γρίβας, Χ. Στασινόπουλος

Επειδή, κατά το άρθρ. 1 του διά του β.δ. της 24.7/25.8.1920 κωδικοποιηθέντος ν. 551/1915, ως ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος, όπερ επήλθεν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής ταύτης εις εργάτην ή υπάλληλον των εν άρθρ. 2 επιχειρήσεων, εις ας ρητώς περιλαμβάνονται αι της μεταφοράς διά γης, θεωρείται πάσα βλάβη, ήτις είναι αποτέλεσμα βιαιάς και αιφνιδίας επενεργείας εξωτερικού αιτίου, ασχέτου μεν προς την σύστασιν του οργανισμού του παθόντος και προς την βαθμιαίαν και προοδευτικήν εξασθένησιν και φθοράν ως εκ της φύσεως και του είδους της εργασίας του και των συμφύτων προς αυτήν δυσμενών επαγγελματικών όρων, επελθούσης δ' όμως κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή προ ή μετά ταύτην, εξ αφορμής αυτής. Εις την τοιαύτην εξ αφορμής της εργασίας ένστασιν του εργατικού ατυχήματος εμπίπτει και επελθών τραυματισμός, παρ' αυτοκινήτου, του πεζή μεταβαίνοντος εκ της οικίας του, διά της εκ των περιστάσεων ενδεικνυομένης οδού, εις τον τόπον της εργασίας του, προς παροχήν ταύτης, εργαζομένου, του εις τας σχέσεις τούτου και του εργοδότη του αναγομένου χαρακτηρισμού αυτού μη κωλυομένου εκ του λόγου ότι το συμβάν αποτελεί αστικόν αδίκημα και κατ' άλλας ισχυούσας διατάξεις, οία είναι και αι ειδικαί, λόγω του δι' ου ετελέσθη το αδίκημα μέσου, τοιαύται του περί αυτοκινήτων ν. ΓΝ'/1911(1). Εν προκειμένω το Εφετείον, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του προκύπτει, απέρριψε τον περί του εναντίου λόγον εφέσεως, δεχθέν, ως νόμω βάσιμον, την αγωγήν του αναιρεσιβλήτου κατά των αναιρεσειόντων, δι' ης διώκεται η εκ των διατάξεων του ρηθέντος β.δ. της 24.7/25.1920 αποζημίωσις εκ του λόγου ότι ούτος ετραυματίσθη, παρ' αυτοκινήτου του Δημοσίου, την 9.7.1971 εν τη οδώ Μεσογείων της Αττικής, καθ' όν χρόνον μετέβαινε πεζή εκ της εν Αγία Παρασκευή της Αττικής οικίας του τον παρά τη πέμπτην στάσει της ρηθείσης οδού σταθμόν των λεωφορείων αυτοκινήτων, διά να αναλάβη εις εκτέλεσιν της συμβάσεως εργασίας του, την οδήγησιν του εκεί ευρισκομένου και ανήκοντος εις τους αναιρεσειόντας λεωφορείου αυτοκινήτου. Ταύτα αποφηνάμενον το Εφετείον δεν παρεβίασε τας ρηθείσας διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, ή άλλην τοιαύτην, απορριπτόο δε είναι οι περί του εναντ.ίου πρώτος και εν μέρει ο τέταρτος λόγοι αναιρέσεως, δι' ων υποστηρίζεται ότι επί του ατυχήματος τούτου, όντος αυτοκινητιστικού κατά τον ν. ΓΝ'/1911 και επισυμβάντος κατά την διάρκειαν της πεζή μεταβάσεως του εργαζομένου προς ανάληψιν της εργασίας του, δεν έχουσι εφαρμογήν αι ρηθείσαι διατάξεις του β.δ. της 24.7/25.8.1920 περί εργατικών ατυχημάτων.

Επειδή εκ της § 3 του άρθρ. 16 του περί κωδικοποιήσεως του ν. 551/1915 β.δ. της 24.7/25.8.1920, οριζούσης ότι εν περιπτώσει επιλογής της κατά τον παρόντα νόμον αποζημιώσεως, τα αυτά πρόσωπα διατηρούν την κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον προσήκουσαν εις αυτούς αξίωσιν εναντίον του υπαιτίου του ατυχήματος προσώπου, εφ' όσον αυτό είναι διάφορον του κατά τον παρόντα νόμον προς αποζημίωσιν υποχρέου και εκ της § 3 του άρθρ. 930 ΑΚ, οριζούσης ότι η προς αποζημίωσιν αξίωσις δεν αποκλείεται εκ του λόγου ότι άλλος υποχρεούται εις αποζημίωσιν ή εις διατροφήν του αδικηθέντος, αναφερομένης εις τας αξιώσεις αποζημιώσεως εκ θανατώσεως ή βλάβης του σώματος ή της υγείας προσώπων και εφαρμοζομένης ου μόνον εις προβλεπομένας αδιοπραξίας υπό του ΑΚ, αλλά και εις τας καθιερουμένας τοιαύτας υπό των ειδικών νόμων εν υπαιτιότητι ή και άνευ τοιαύτης (αντικειμενικής ευθύνης) του προς αποζημίωσιν υποχρέου, σαφώς προκύπτει ότι εάν ο παθών εργατικόν ατύχημα έχη αξίωσιν αποζημιώσεως και κατά του εργοδότη του εκ του β.δ. της 24.7/25.8.1920 και κατ' άλλου προσώπου εκ του κοινού αστικού δικαίου, η άσκησις της μιας των αξιώσεων τούτων, ως και η επί ταύτης έκδοσις αμετακλήτου καταψηφιστικής, υπέρ του παθόντος, αποφάσεως, δεν επιφέρουν την απόσβεσιν της ετέρας αξιώσεως και δύναται και η τελευταία αύτη να ασκηθή κατά του προς ταύτην υποχρέου και μετά την έκδοσιν της αποφάσεως ταύτης(1). Εν προκειμένω το Εφετείον

εδέχθη, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του προκύπτει, ότι δεν εκωλύετο ο αναιρεσίβλητος να εγείρη την εκ του β.δ. της 24.7/25.8.1920 αγωγήν αποζημιώσεως κατά των αναιρεσίβλητων εργοδοτών του εκ του λόγου ότι προ της εγέρσεως της αγωγής ταύτης είχε γίνει δεκτή εν μέρει, διά της υπ' αριθ. 15969/1972 αμετακλήτου αποφάσεως του Πολυμελούς πρωτοδικείου Αθηνών, η κατά του Δημοσίου από 22.10.1971 αγωγή του περί αποζημιώσεώς του, κατά τας περί αδικπραξιών διατάξεις του κοινού αστικού δικαίου. Ταύτα αποφηνάμενον το εφετείον δεν παρεβίασε τας ρηθείσας διατάξεις ουσιαστικού δικαίου απορριπτέοι δε είναι οι περί του εναντίου δεύτερος και εν μέρει οι τρίτος και τέταρτος λόγοι αναιρέσεως και δη ως αβάσιμοι καθ' ο μέρος αποδίδουν εις την προσβαλλομένην απόφασιν την πλημμέλειαν της παραβιάσεως των ρηθεισών διατάξεων, ως επί εσφαλμένης δε προϋποθέσεως ερειδόμενοι, καθ' ο μέρος στηρίζουν την πλημμέλειαν επί της μη γενομένης δεκτής παρά του Εφετείου καταβολής υπό του Δημοσίου της εις βάρος του επιδικασθείσης αποζημιώσεως.

Επειδή εκ του άρθρ. 60 § 3 του α.ν. 1846/1951, ορίζοντος ότι εις περίπτωσιν ανικανότητος προς εργασίαν ή θανάτου, οφειλομένου εις ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος επελθόντος εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, εάν ο παθών περιλαμβάνεται μεταξύ των ασφαλιστέων κατά τον παρόντα νόμον προσώπων ή εν περιπτώσει θανάτου του, τα εν άρθρ. 28 § 6 αναφερόμενα πρόσωπα, δικαιούνται των παροχών της ασφαλίσεως του παρόντος νόμου, ο οικείος εργοδότης απαλλάσσεται της, εκ των διατάξεων του β.δ. της 24.7.1920 "περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημιώσιν των εξ ατυχήματος εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων, ως αύται ετροποποιήθησαν μεταγενεστέρως", υποχρεώσεως προς καταβολήν της παρά τούτων προβλεπομένης αποζημιώσεως και εξόδων νοσηλείας και κηδείας, σαφώς προκύπτει ότι απαλλάσσεται ο εργοδότης της κατά το β.δ. της 24.7/25.8.1920 υποχρεώσεως προς αποζημιώσιν εν επελεύσει εργατικού ατυχήματος εις τον παρ' αυτό εργαζόμενον μόνον εάν ούτος είναι εκ των εις τον κλάδον εργατικού ατυχήματος, ουχί δε και εις έτερον κλάδον, εις το Ι.Κ.Α. ασφαλιστέων. Όθεν εν προκειμένω του αναιρεσίβλητου ασκούντος το επάγγελμα του οδηγού αυτοκινήτου, κατά τα ανελέγκτως γενόμενα δεκτά, και ως εκ τούτου υπαγομένου εις την ασφάλισιν του Ταμείου Συντάξεων Αυτοκινητιστών, λόγω γήρατος, αναπηρίας, εργατικού ατυχήματος και θανάτου και μόνον διά τον κλάδον ασθενείας όντος ησφαλισμένου εις το ΙΚΑ, κατά τας διατάξεις του άρθρ. 1 του περί κωδικοποιήσεως των περί του Τ.Σ.Α. διατάξεων β.δ. της 6/19.4.1935, 2 § 1 στοιχ. α', 11, 12 § 1 στοιχ. γ' και 13 του ισχύσαντος μέχρι της ενάρξεως της ισχύος του ν.δ. 404/1974 ν.δ. 4197/1961 και 5 § 1 του α.ν. 1846/1951, ως ηρμηνεύθη διά του άρθρ. 33 § 2 του ν.δ. 2698/1953, ορθώς το δικάσαν Εφετείον απεφήνατο ως μη εφαρμοστέαν την ρηθείσαν διάταξιν του άρθρ. 60 § 3 του α.ν. 1846/1951 και επομένως μη αποκλειομένην την κατά των αναιρεσειόντων εργοδοτών εκ του β.δ. της 24.7/25.8.1920 αξιώσιν αποζημιώσεως του αναιρεσειόντος εξ εργατικού ατυχήματος, απορριπτέοι δε είναι οι περί του εναντίου τρίτος και τέταρτος λόγοι αναιρέσεως και κατά το υπόλοιπον μέρος των(4). - (Επικυρούται η Εφ. Αθ. 437/1975).

(1) Βλ. και Α.Π. 606/1974 ΝοΒ 23, 163, Α.Π. 19/1973 ΝοΒ 21.726.

(2) Βλ. δι' αναλόγους περιπτώσεις Α.Π. 649/1974 ΝοΒ 23, 184, Σ.Ε. 728/1974 ΝοΒ 22.716.

(3) Βλ. και Α.Π. 606/1974 ΝοΒ 23.163, Α.Π. 19/1973 ΝοΒ 21.726.

(4) Βλ. ομοίως Α.Π. 614/1971 ΝοΒ 20, 67.